

120 jaar Tuin- en landschapsinrichting

Peter Aerts

Groeten uit Boskoop

Hefbrug over de Gouwe

Oprichtingsbesluit

18 November 1898

Nº 20

Wij Wilhelmina, bij de
gratie Gods, Koningin
der Nederlanden, Prinses
van Oranje-Nassau, enz.
enz., enz.

Op de voordracht van
Onzen Minister van
Binnenlandsche Zaken van
15 November 1898, n: 51,
afdeling Landbouw;
Hebben goedgevonden
en verstaan:

1: goed te keuren, dat
tweede binnen de prov-
incie Zuidholland op
richten Rijks tuinbouw
winterschool zal wor-
de gevestigd binnen de
gemeente Boshoop;
2: het directoraat, of
dere insichting op te
dragen aan den Rijks
tuinbouwleeraar voor
Zuidholland.

Onze Minister
van Binnenlandsche
Zaken is belast met
de uitvoering van dit
besluit, waarvan af-
sal worden gezonden
de Algemeene Reken-
ingen d. 11 Januari 1899.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Nº 847 Afdeling S. G.

Bericht op schrijven van

19 dexter N: 1

betreffende terugzending
minlijk besluit

's-Gravenhage, 22 November 1898.

Men gelieve bij het antwoord nauwkeurig het
onderwerp, de dagtekening, het nummer en
de afdeling van dit schrijven te vermelden.

Ter voldoening aan de circulaire van
13 October 1840, n: 2, heb ik de eer U hierbij
te zenden het Koninklijk besluit van
18 dexter N: 20.

De Minister van
Binnenlandsche Zaken
Voor den Minister.
De Secretaris-Generaal:

W. M. Meester

Pomologische vereeniging

RTS mits....

Rijkslandbouwleraar

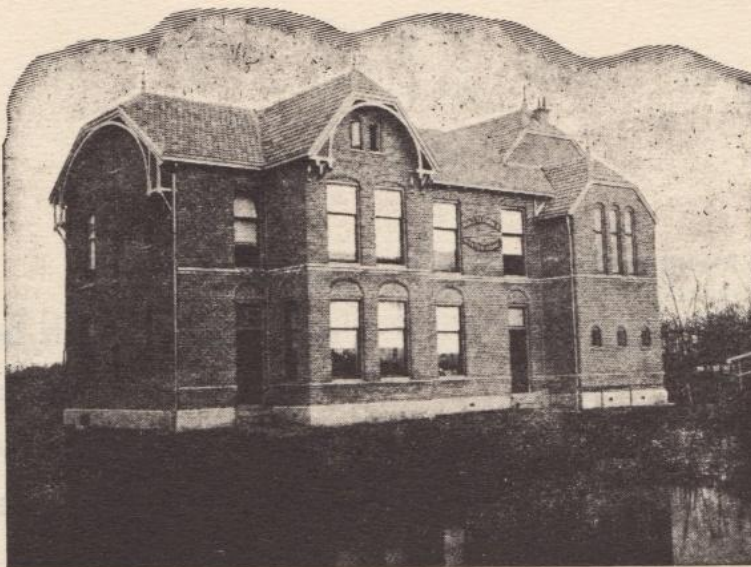
Avondcursus

1867

1880

1890

1897

RIJKS-TUINBOUWWINTERSCHOOL
te BOSKOOP.

Aanvang van den 1en Cursus 1 NOVEMBER 1898.

Feestelijke inwijding 9 SEPTEMBER 1899.

PERSONEEL:

C. H. CLAASSEN, *Directeur.*

CH. P. MOERLANDS,

J. VELLINGA,

J. G. BALLEGO,

K. J. SCHAUM

Leeraren

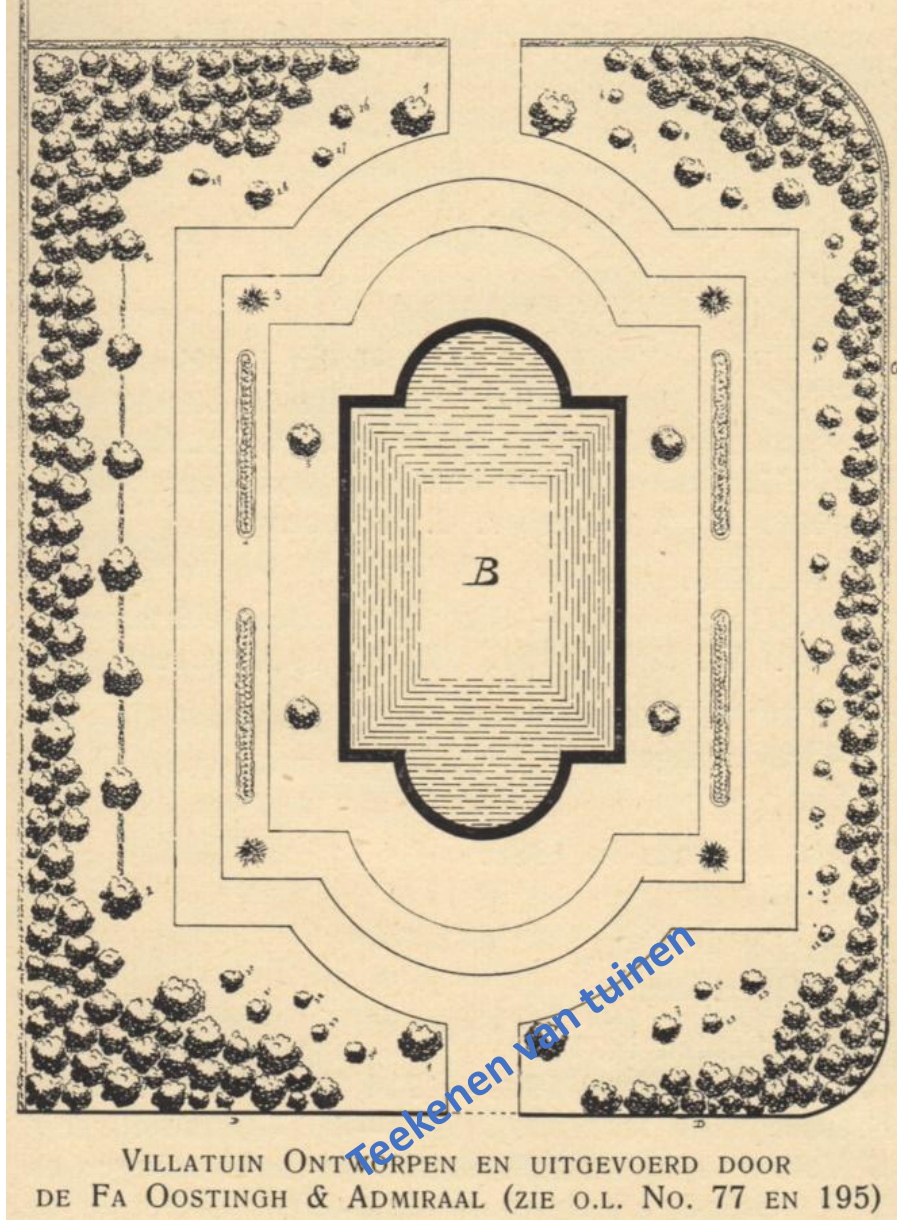
P. GOEDT, *Tuinman,*

Rijkswintertuinbouwschool

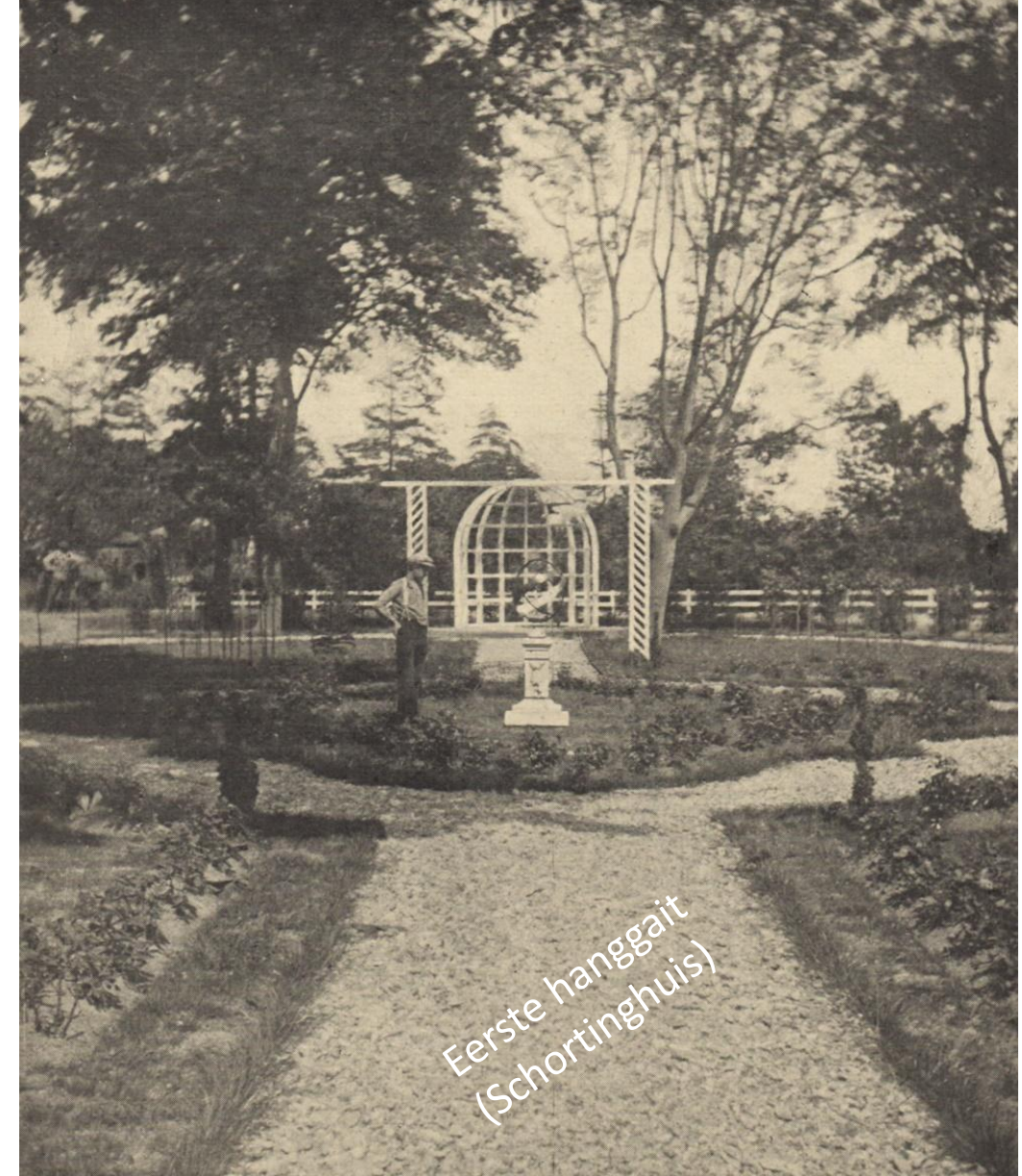
Oprichting debatclub

1898

1899

1901

1902

Wilhelmina bezoekt de school

SCHOOLTUIN: BEZOEK VAN H.M. DE KONINGIN EN Z.K.H. DEN PRINS, OP 1908 MAART 1908

Zomercursus
Indische cursus
(slavendrijverscursus)

Tweede zomercursus

LEERLINGEN DER EERSTE KLASSE (1923).

Onderwijs anno 1923

1920

1921

1926

Groet uit Boskoop, Rijkstuinbouwschool

School in 1926

1926

Tweede klas

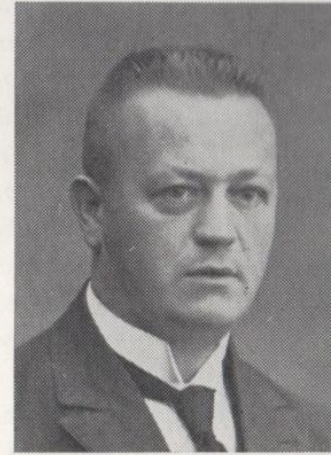
1930

Leeraren

R. T. S.

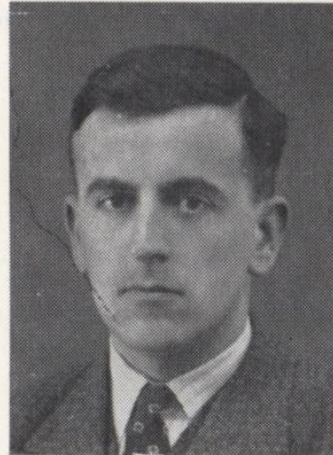
Ir. Dr. B. K. BOOM

B. KREMER

Ir. W. A. NIEUWDORP

Ir. E. E. HARMSSEN

G. BLEEKER

Docenten

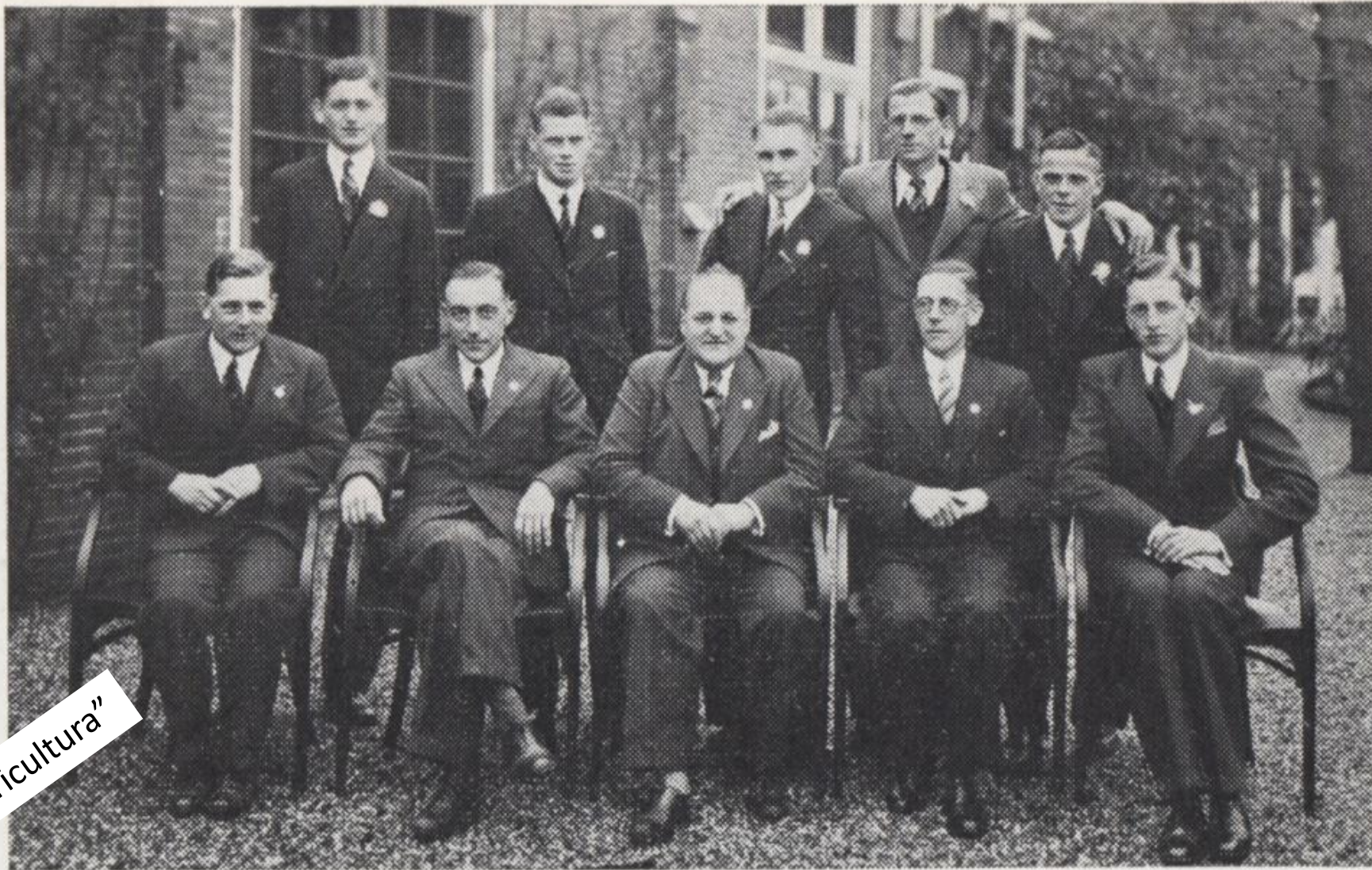
Cursus Tuinarchitectuur
Driejarig met Tuinaanleg erbij

1936 1937

Bestuur "Arboricultura"

Het Bestuur der Vereniging van Leerlingen en Oud-Leerlingen

1938

1898 1923

TER HERINNERING

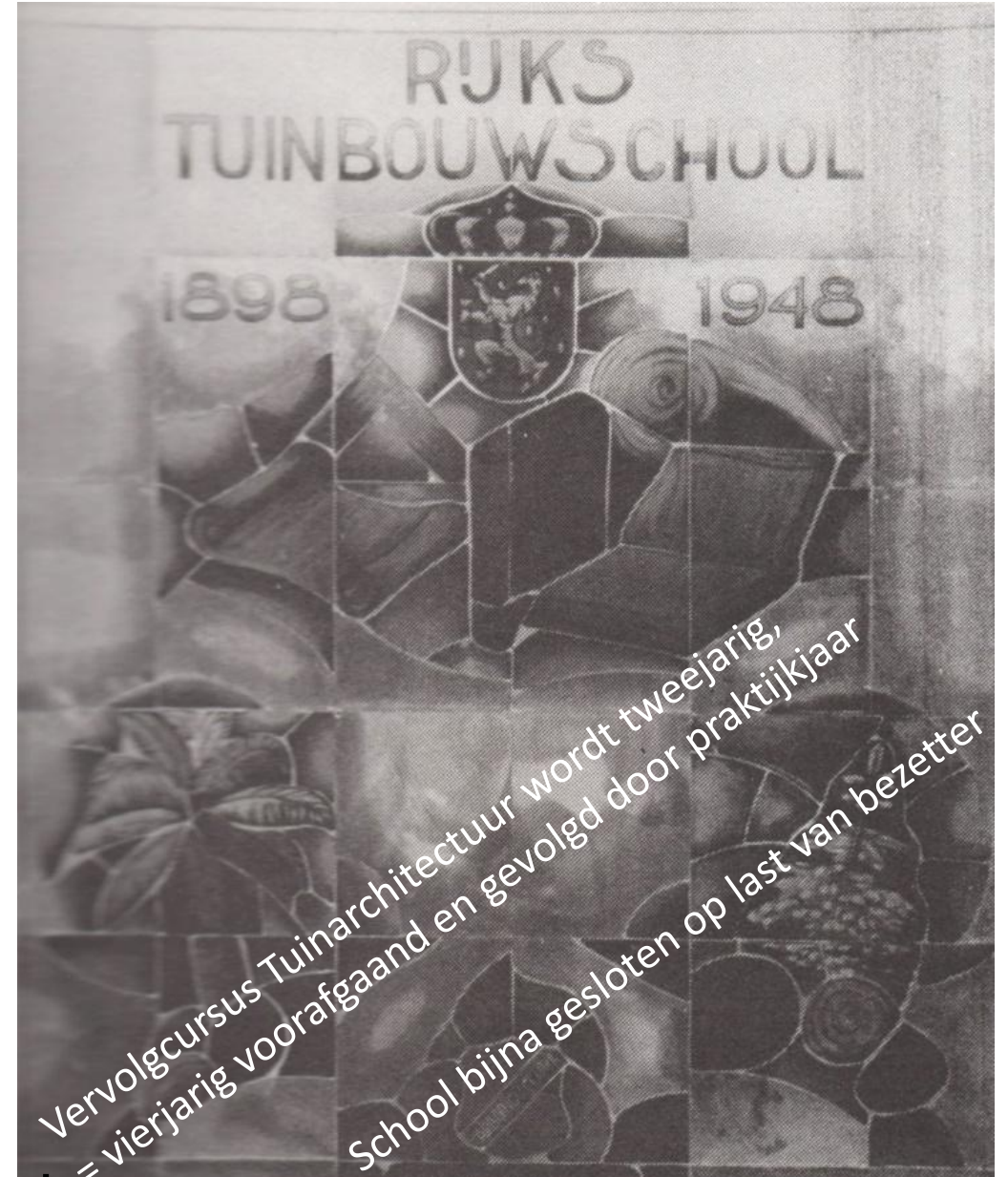
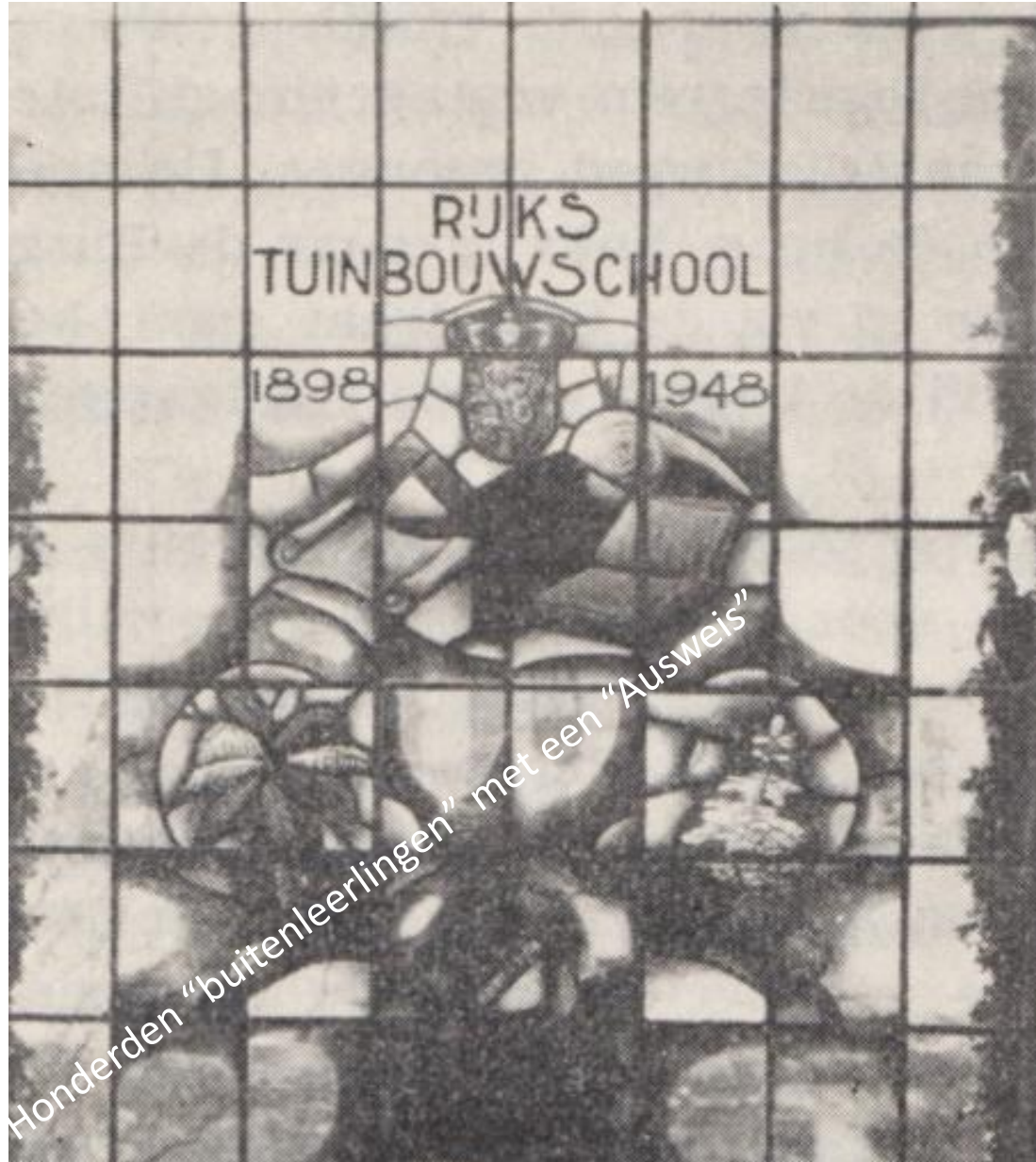
AAN HET 25 JARIG BESTAAN

DER SCHOOL

1898 - 1916 DIRECTEUR C.H. CLAASSEN

1916 TOT NEDEN E. P. MOERLANDS

Gedenksteen 25-jarig bestaan

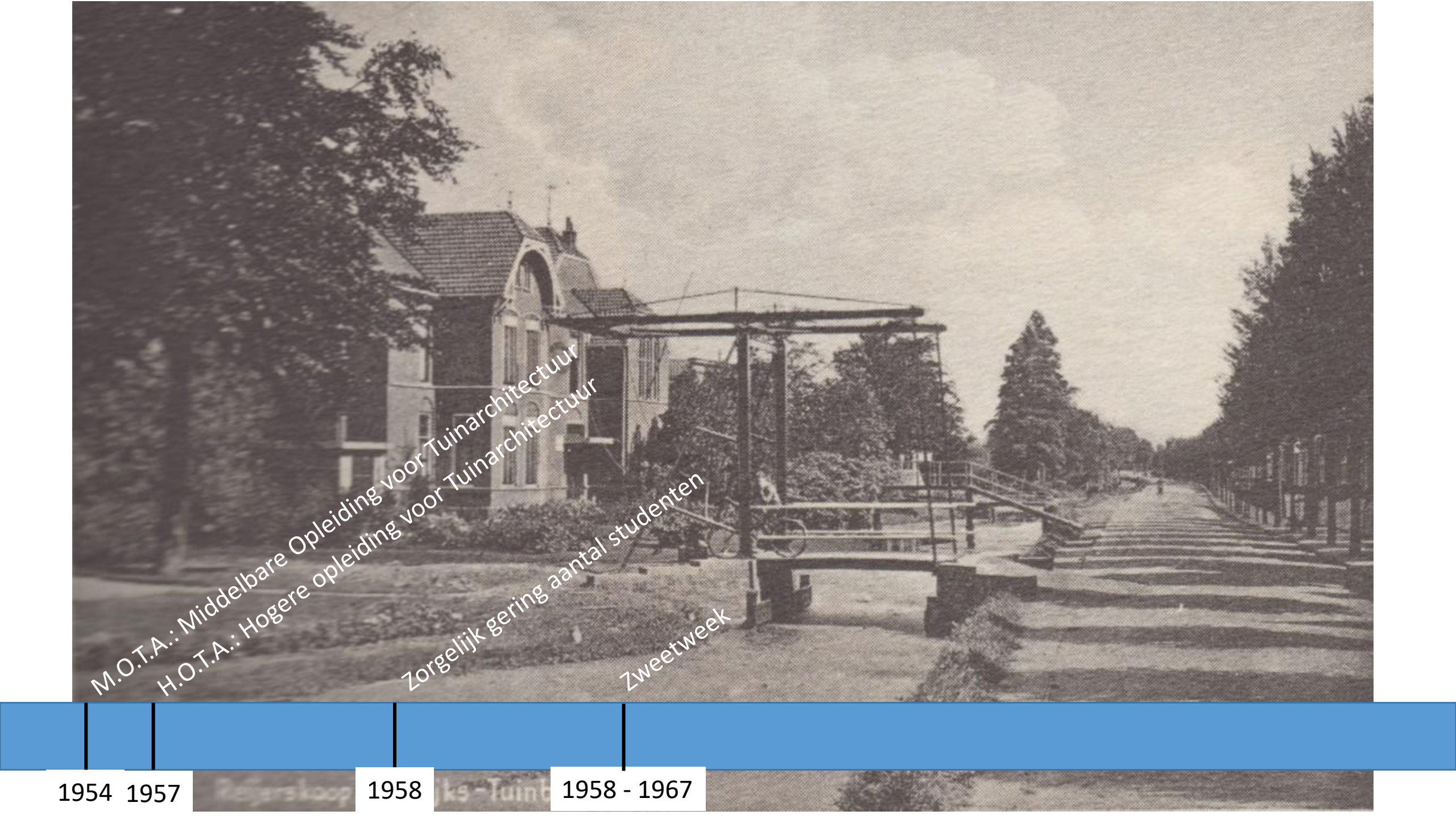

Bestuur "Arboricultura"
Eerste vrouw krijgt diploma (mej. C. Berg)

Het Bestuur van „Arboricultura”, Vereniging van Oud-Leerlingen

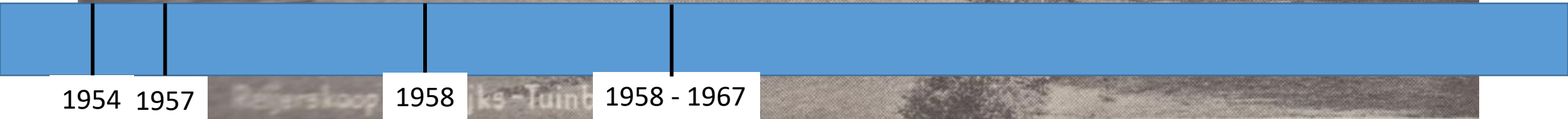
staande: A. v. d. Akker, H. J. Grootendorst, J. D. den Hengst, J. Kempen, P. Griffioen, J. Dijkhuis

1948 1948

M.O.T.A.: Middelbare Opleiding voor Tuinarchitectuur
H.O.T.A.: Hogere opleiding voor Tuinarchitectuur

Zorgelijk gering aantal studenten
Zweetweek

Gait

1958

1958

Ir. C. Dorsman,	Directeur Reijerskoop 48, Boskoop. Tel. 3020 Leraar boomteelt.
B. Kant,	Plaatsverv. Directeur J. W. de Ruyterstraat 9, Boskoop. Tel. 3360 Leraar economie en bedrijfsleer.
E. Akkerboom,	Noothoven van Goorstraat 6, Gouda. Tel. 01820-2510 Leraar Duitse en Engelse vaktaal.
Ir. J. Th. Boxman,	Oranje Nassaulaan 2, Gouda. Tel. 01820-7592 Leraar bodemkunde en scheikunde.
F. J. Breyer,	Wilhelminalaan 51, Boskoop. Praktijkleraar.
K. Doets,	Jupiterlaan 22, De Bilt. Tel. 030-12048. Hoofdingenieur Landmeetkundige dienst Grontmij N.V. Leraar landmeten.
Drs. P. J. S. v. Dijk,	Reijerskoop 221, Boskoop. Tel. 3092 Leraar planteziektenkunde.
Ir. B. Fokkens,	Nachtegaallaan 15, Hoevelaken Ingenieur wetenschappelijke dienst Grontmij N.V. Leraar bodemkunde.
A. J. v. d. Graaf,	Rozenlaan 56, Boskoop. Tel. 3640 Leraar mechanisatie.
F. de Graaf,	Frieslandstraat 137, Buitenveldert, Amsterdam. Tel. 020-426916 Stedebouwkundige S.H.O.-B.N.S. Leraar stedebouw.
Ir. E. E. Hansen,	Valkenburgerlaan 41, Boskoop. Tel. 2752 Leraar sierplantenkenn
Ir. H. Heij,	Marshallaan 61, Utrecht. Tel. 030-346492 Hoofdingenieur Afdeling Overkavelingsdienst Leraar landmeten
W. Hooy,	Paramarijlaan 119, Amsterdam. Tel. 020-63500 Leraar cultuurtechniek
Drs. X. I. Koot,	Van der Meulenlaan 19, Uithoorn, tel. 02975-3110 Leraar Mendelweg te Haarlem. Leraar Nederl. taal.
Drs. N. A. v. Leeuwen,	Gedenklaan 1, Gouda. Tel. 01820-3910 Leraar Antoniuscollege te Gouda. Leraar wiskunde.
J. Mol,	Oudegraslaan 81, Dordrecht. Tel. 01850-7762 Landschaparchitect B.N.T. Leraar techniek en aanleg groenvoorzieningen.
E. Mos,	Valeriusstraat 184 hs, Amsterdam. Tel. 020-723329

J. E. v. d. Noordaa,	Sportlaan 24, Bodegraven. Leraar tekenen en kunstgeschiedenis.
G. Piket ing.	Loevesteinlaan 203, Den Haag. Tel. 070-671722 Technisch hoofdamt. Rijkswaterstaat. Leraar technisch tekenen.
Ir. J. J. Pilon,	Oostkade 4, Hellevoetsluis. Tel. 01883-2216 Ingenieur Rijkswaterstaat afd. Deltadienst. Leraar weg- en waterbouw en landschapskunde.
J. Ruiter,	Paulus Potterstraat 6, Hazerswoude. Tel. 01728-216 Architect 1e klas Gemeente Rotterdam. Leraar bouwkunde.
J. J. Schipper,	Kleverlaan 9a, Haarlem. Tel. 02500-61350 Directeur gemeenteplantsoenen Haarlem. Tuinarchitect B.N.T. Leraar techniek van aanleg en onderhoud.
A. Verhagen,	Paltzerweg 44, Bilthoven. Tel. 03402-4789 Technisch hoofdamt. Cultuurtechnische Dienst. Leraar cultuurtechniek.
H. W. Vink,	Haydnlaan 2, Rotterdam. Tel. 010-182850 Tuinarchitect B.N.T. Gemeente Rotterdam. Leraar sierplantenkennis.
Ir. M. J. Vroom,	Archimedesweg 13, Amsterdam. Tel. 030-13891 Landschapsconsulent staatsbosbeheer. Leraar landschapskunde.
H. A. Wijnand,	Muiderslotweg 102, Haarlem. Tel. 02500-52869 Technisch hoofdamt en staatsbosbeheer. Leraar bosbouw.

BOOMTECHNISCHE Leraar: Ir. C. Dorsman.
Centraal vermeerdering van zaai en ontkiemen, chemische onkruidbestrijding, verschillende soorten gras en bloemen, rozen, sierheesters en sierbomen.

SIERPLANTENTECHNISCHE Leraar: Ir. E. E. Harmsen.
Het leren onderscheiden van de geslachten en soorten der voornaamste houtgewassen en van de naaldbomen (naaldbomen en loofhoutgewassen) en geslachten der kruiddachtgewassen (vaste planten en zaaiplanten).
Het leren van de morfologie als basis van het determineren van planten.
Het leren van de morfologie van houtgewassen volgens vegetatieve zomerkenmerken en winterkenmerken.
Het leren van de morfologie van houtgewassen volgens vegetatieve zomerkenmerken en winterkenmerken.
Het leren van de morfologie van houtgewassen volgens vegetatieve zomerkenmerken en winterkenmerken.
Het leren van de morfologie van houtgewassen volgens vegetatieve zomerkenmerken en winterkenmerken.

1969 1970

Lessentabel

	I	II		III		IV	
		A	B	A	B	A	B
Boomteelt	2						
Sierplantenkennis	4	4	4	2		2	
Planteziektenkunde	2						
Bodemkunde	2	2	3				
Bemestingsleer	1						
Scheikunde	(2)			p		p	
Wiskunde			4	r		r	3
Landmeten	1		3	2	a	a	3
Cultuurtechniek	2		4		k	k	4
Mechanisatie	3				t	t	
Weg- en waterbouwkunde			2		ij	ij	2
Tekenen	3	5	3	3	k	k	2
Cultuurgeschiedenis	1	1		1	j	j	
Ontwerpen		4		4	a	a	
Techniek van aanleg en onderhoud van beplan- tingen	4	3	5	3	r	r	5
Landschapsverzorging		2	2	2			2
Bosbouw			1	1			
Stedebouw		3		3			2
Bouwkunde		1		1			2
Bedrijfsorganisatie	2						2
Wetskennis							1
Nederlands		2	2	2			2
Engels		1		1			
Duits		1		1			

Volkshogeschool

De praktikanen ontvangen tijdens het stagejaar een vergoeding, die meestal voldoende is om in eigen levensonderhoud te voorzien.

Centrale School voor Tuinbouwtechniek

In het eerste en tweede jaar volgen alle leerlingen een cursus van ongeveer één week aan een Volkshogeschool. Aan het begin van de vierde klas vindt op de Volkshogeschool een afronding van het stagejaar plaats.

Bosbouwpraktijkschool

De leerlingen van de tweede klas volgen allen een cursus van twee weken aan de Bosbouwpraktijkschool te Arnhem.

Vervolgstudie

Voor leerlingen die afgestudeerd zijn in één richting is het mogelijk om in één jaar ook de aantekening voor een andere richting te behalen. Bij de huidige wet is het mogelijk voor afgestudeerden in de technische richting en in de organisatorische richting om in één jaar ook de aantekening voor de vormende richting te behalen, mits men de keuze van de examenvakken, de stageperiode en de werking in het eerste jaar na diplomering hierop richt.

De gediplomeerden aan de Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting kunnen verder studeren aan de L.H. Wageningen. Voor een aantal richtingen aan de L.H. is verkorting van de studieduur mogelijk. Bovendien kunnen de gediplomeerden voortstuderen aan de Academie van Bouwkunst, richting landschapsarchitectuur te Amsterdam.

Schooltoelagen

Er is geen verschijnplicht bij de lessen. De studerenden zijn verplicht tot proefwerken, examens, praktika en cursies bij de lessen. Alleen in bijzondere gevallen kan ontheffing worden verkregen van de genoemde verplichtingen.

Indien men zonder toestemming van de directeur bij schriftelijk werk en repetities afwezig is geweest, kunnen

Het Rijk verleent op drie verschillende manieren financiële hulp bij de studie t.w. door:

1. Fiscale tegemoetkomingen (enkel-, twee- en driedovoudige kinderaftrek).
2. Kinderbijslag c.q. kindertoelage.
3. Rijksstudietoelage.

Deze tegemoetkomingen kunnen niet tegelijkertijd en in volle omvang worden verkregen.

Voor een rijksstudietoelage komen in aanmerking zij, die

- a. voor het eerst zijn toegelaten, of onvoorwaardelijk zijn toegelaten tot het volgende leerjaar,
- b. deze studie zonder financiële hulp niet kunnen beginnen of vervolgen.

De toelage bestaat doorgaans gedeeltelijk uit een beurs en gedeeltelijk uit een renteloos voorschot. Na afstuderen worden de renteloze voorschotten teruggevorderd in de regel in 10 jaarlijkse termijnen.

Formulieren voor het aanvragen van rijksstudietoelagen zijn op de administratie van de school verkrijgbaar.

De aanvragen moeten worden ingediend vóór 1 september via de school.

Voor inlichtingen over studietoelagen, die verstrekt worden door provincies, gemeenten en particuliere stichtingen (fondsen, lenen) wenden men zich tot de desbetreffende griffie of gemeentesecretarie.

Militaire dienst

Uitstel van militaire dienst kan worden verleend aan degenen, die vóór of uiterlijk in het kalenderjaar waarin zij 19 jaar worden tot de school zijn toegelaten, indien zij zijn geboren in een van de maanden januari t/m september. Aan hen die zijn geboren in de maand oktober, november of december zal uitstel van eerste oefening worden verleend, indien zij vóór of uiterlijk in het kalenderjaar waarin zij 20 jaar worden tot de school zijn toegelaten.

Voor hen, die in verband met hun vooropleiding geplaatst worden in het voorbereidend jaar geldt eveneens de eerder genoemde regel, evenwel met het voor-

School verhuist naar de Azalealaan
Gemeenschappelijk propedeuse HAO?

Semestersysteem:
Propedeuse (1 en 2)
Ingenieurs-1 (3, 4 en 5)
Ingenieurs-2 (6, 7 en 8 incl. 6 mnd. Stage)

Schoolraad

Start richting Beheer (C)
Oprichting Volbin

1972 1975

1975

1976

1978 1982

inleiding

De open ruimten tussen en in de stedelijke en landelijke bebouwingen vereisen velerlei voorzieningen ten behoeve van wonen, werken, verkeer en recreatie. Tuin- en landschaps-architecten en cultuurtechnici zijn bij tal van activiteiten op dit gebied betrokken.

Zij zijn werkzaam in de sectoren van:

- het ontwerpen van groenvoorzieningen in het algemeen, welke zowel particuliere tuinen omvatten als openbare groenvoorzieningen, zoals parken, sportterreinen en recreatie-terreinen en landschappelijke beplantingen;
- de technische uitvoering bij de aanleg van deze groenvoorzieningen en andere cultuur-technische projecten;
- het beheer van natuurterreinen, recreatiegebieden en openbare groengebieden.

De Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting geeft in het kader van het hoger beroepsonderwijs een opleiding, die gericht is op de hierboven genoemde sectoren van de groenvoorzieningen.

Vrijwel alle afgestudeerden hebben leidinggevende functies bij:

- rijksdiensten, zoals bijvoorbeeld
 - de Landinrichtingsdienst
 - Staatsbosbeheer
 - de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders;
- provinciale diensten, zoals de provinciale planologische diensten;
- gemeentelijke diensten, vnl. de gemeentelijke plantsoendiensten;
- particuliere ondernemingen, zoals
 - cultuurmaatschappijen (Kon. Ned. Heide Mij, Groen Mij, Oranjewoud)
 - ingenieursbureaus
 - architectenbureaus
 - stedebouwkundige bureaus
 - hoveniersbureaus.

Het werk bij de bovengenoemde diensten, instellingen en bedrijven ligt in het vlak van het voorbereiden, het ontwerpen en het uitvoeren van projecten en in het vlak van het onderhoud en beheer van groenvoorzieningen in de ruimste zin.

De afgestudeerde is in zijn werk veelal de veelzijdige gesprekspartner, die deskundig is op zijn eigen terrein, en samenwerkt met specialisten in andere vakgebieden.

studieduur en -inrichting

De cursus aan de Rijks Hogere School voor Tuin- en Landschapsinrichting duurt met inbegrip van de praktijkperiode 4 jaar, het voorbereidend jaar niet meegerekend. De maximaal toegestane studieduur bedraagt 6 jaar.

De studie wordt ingedeeld in drie fasen, verdeeld over 8 semesters, t.w.:

- a. een propedeuse gedurende het 1e en 2e semester,
- b. een ingenieurs-1 fase gedurende het 3e en 5e semester,
- c. een ingenieurs-2 fase, inclusief een praktijkperiode van 6 maanden in het 6e, 7e en 8e semester.

Tot het 4e semester is het studieprogramma voor elke student gelijk.

Vanaf het 5e semester worden de studieprogramma's gedifferentieerd, waarbij een keuze gemaakt kan worden uit de differentiatie 'ontwerpen', de differentiatie 'techniek' (uitvoering) en de differentiatie 'beheer'. In het 7e en 8e semester wordt de studie in de gekozen differentiaties verder verdiept.

Met deze drie differentiaties of afstudeerrichtingen wordt het gehele vakgebied bestreken, t.w.:

- het stadium van voorbereiding tot het definitieve ontwerpplan,
- het stadium van de technische uitvoering van dit plan,
- het stadium van het onderhoud en het beheer na de oplevering.

De richtingshoofdvakken in deze differentiaties zijn respectievelijk ontwerpen, cultuur-techniek en bedrijfsorganisatie.

Het 6e semester wordt in de praktijk doorgebracht, waarbij de keuze van de stage-adressen afhangt van de gekozen differentiatie.

Volledige informatie over de inrichting van het onderwijs is opgenomen in de studiegids, die elk jaar ten behoeve van de studenten verschijnt. Belangstellenden kunnen deze studiegids verkrijgen door overmaking van f 3,- op girorekening 4581 t.n.v. de school.

Een summier overzicht van de vakken met de daaraan te besteden studietijd, uitgedrukt in uren studiebelasting, is hierbij ingesloten.

voorbereidend jaar

Aan de school is een voorbereidend jaar verbonden.

Het voorbereidend jaar worden in de eerste plaats toegelaten leerlingen met vooropleiding middelbare agrarische school.

Daarnaast kunnen in het voorbereidend jaar nog enkele leerlingen met vooropleiding HAVO of VWO en een vakkenpakket zonder natuurkunde en scheikunde worden geplaatst. Dit aantal is echter zeer beperkt.

Het lesprogramma van het voorbereidend jaar omvat overwegend algemene en basis-leggende vakken, t.w. wiskunde, natuurkunde, scheikunde, biologie, Nederlandse taal, Engels en Duits.

De lesstof voor de exacte vakken sluit aan op het niveau havo-3. In de praktijk is gebleken, dat studenten, die dit niveau in hun vooropleiding niet hebben bereikt, niet of moeilijk de studie in het voorbereidend jaar kunnen volgen.

aanmelding en toelating

Tot het **voorbereidend jaar** kunnen worden toegelaten zij, die in het bezit zijn van het eind-diploma van één van de hierna genoemde vooropleidingen.

Nota Schaalvergroting:
Internationale Agrarische Hogeschool Larenstein (IAHL)

Provinciaal bestuur over verplaatsing landbouwschool

Fusies agrarisch onderwijs

'Zakelijke argumenten hebben niet de doorslag gegeven'

Deventer verliest landbouwschool

De verkeerde gok van een landbouwminister

Tweede Kamer praat over landbouwschool Deventer

„Vestiging HAS in Wageningen bespaart 15 miljoen gulden”

Braks houdt poot stijf

„Ik heb na veel wikken en wegen besluiten genomen”

Landbouwschool Deventer is grote verliezer bij Braks

HAS definitief naar Velp

DEN HAAG (ANP) — Minister Braks (landbouw) krijgt erbij dat de lagere landbouwschool in Deventer moet verdwijnen.

Hij wil de agrarische opleidingen in Breda, Wageningen en Velp samenvoegen tot een nieuwe school in Velp.

De meerderheid van de Tweede Kamer (PvdA, VVD en D66) vindt dat Deventer (vandaag bekend als Tropische Landbouwschool) moet blijven, deswege als Rijksschool (RHS) van de nieuwe landbouwvestiging Velp.

Braks wil de school een spoedeisende uitnodiging om te verhuizen, maar de Tweede Kamer wil de school in Velp blijven.

De toekomstige locatie van de RHSTL.

Lobby

Woede en onbegrip in Deventer over besluit van landbouwminister

(Van een onze verslaggever)

KANSEN KEREN VOOR AGRARISCHE SCHOOL

Minister: HAS in Zoetermeer

'Zakelijke argumenten hebben niet de doorslag gegeven'

Tweede Kamer praat

Braks houdt vast aan concentratie in Velp.

Cursussen Groen Milieubeheer en
Automatisering Groenbeheersystemen
Geen psychologisch onderzoek meer
Voorbereidend jaar afgeschaft

Verhuizing naar Velp
2 studiepunten per jaar = 1680 studiebelastinguren
Laatste voorbereidend halfjaar

Delta wordt twee keer per jaar uitgegeven
50 gastdocenten met een taakomvang van 2 tte

T&L erkend door de EFLA

Internationaal: EFLA, ELEE, ECLAS, ELASA

EMLA

1993 1993 1993 1993 1993 1993 1993 1993 1994

Aparte propedeuse voor mbo-instroom

Ruimte en groen (tot 2002)
Gemeenschappelijke propedeuse?

Tweejarige deeltijdscursus
(toelating tot 3^e-jaar ontwerpen)

1994

1997

1998

Bedrijfsmatig opgeleide T&L-ers die het vakgebied beheersen, samenhangen onderkennen en integrale plannen kunnen ontwikkelen.

Brede basis vanuit tal van disciplines en na de stage in teamverband aan integrale opdrachten werken.

Communicatieve instelling en plannen beeldend presenteren voor een brede doelgroep.

Informaticaonderwijs ontwikkelt zich naar complexere toepassingen.

Afst. Ontwerpen in deeltijd

Opdrachten vormen de rode draad

Versnippering terugdringen

Meer beroepsgerichte vakken

30 gasdocenten

50 inleiders

5 FTE

EMLA erkend door Stichting Bureau Architectenregister (SBA)

2000

2000

2000

2000

2000

Tuin en park wordt deeltijd ontwerp.
Later ook Techniek, beheer en Tuinarchitectuur

Bestuurlijke fusie tussen Larenstein en van Hall

Schakelcursus voor verwante mbo-ers

VHL onderdeel van WUR
EMLA naar WUR

Competentiegericht onderwijs (CGO)

2001

2003

2004

2005

2005

2006

2006

2006

2006

2006

2010

2011

2012

2014

2015

2015

2019

LEERLINGEN DER EERSTE KLASSE (1923).

Onderwijs anno 1923

Onderwijs anno 2018

Afstudeerders 2022?